

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức,
làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 5 - GIA LAI, TỈNH GIA LAI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Lê Văn Huy.

Thư ký phiên họp: Bà Vi Thị Mơ - Thư ký Tòa án nhân dân khu vực 5 - Gia Lai, tỉnh Gia Lai.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 5 - Gia Lai, tỉnh Gia Lai tham gia phiên họp: Bà Trần Thị Phụng - Kiểm sát viên.

Ngày 09 tháng 9 năm 2025, tại Trụ sở Tòa án nhân dân Khu vực 5 - Gia Lai, tỉnh Gia Lai mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 01/2025/TLST-VDS ngày 18 tháng 8 năm 2025, về việc “Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi”, theo quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 49/2025/QĐST-VDS ngày 25 tháng 8 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà Hồ Thị L, sinh ngày 01/01/1963; Số Căn cước công dân/số định danh cá nhân: 052163007585;

Nơi thường trú: Thôn L, xã A, tỉnh Gia Lai, có đơn yêu cầu giải quyết vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 18 tháng 8 năm 2025, bản tự khai ngày 18/8/2025 người yêu cầu bà Hồ Thị L trình bày:

Bà là mẹ ruột của Nguyễn Văn Kh, sinh ngày 07/8/1992; địa chỉ: Thôn L, xã A, tỉnh Gia Lai.

Từ khi sinh ra Khoa bị yếu tay, chân bên trái, phát triển thể chất và tâm thần không bình thường. Khoa có biểu hiện chậm biết đi và chậm biết nói, học đến lớp 01 thì nghỉ. Kh không biết chữ, không biết mệnh giá tiền, không tính toán được, không làm được gì, hiện đang do gia đình bà chăm sóc. Ở nhà, Kh có thể giúp

người thân một số công việc đơn giản nhưng phải giám sát; đêm ngủ ít, tự ăn uống, vệ sinh cá nhân được nhưng phải nhắc, biết đói no, nóng lạnh, đại tiểu tiện đúng chỗ. Kh hay quậy phá, chửi bới, có khi lấy dao đòi chém người đi đường, thỉnh thoảng bỏ nhà đi lang thang, gia đình phải tìm về. Từ trước đến nay, Kh chưa từng được khám hay điều trị gì về chuyên khoa tâm thần. Trong sinh hoạt con bà không sử dụng chất kích thích.

Nguyễn Văn Kh được Ủy ban nhân dân xã An Hoà cấp Giấy xác nhận khuyết tật, được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng theo quy định.

Do gia đình bà cần thực hiện thủ tục tặng cho tài sản, nên tháng 8 năm 2024, bà đã làm đơn yêu cầu Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Miền Trung tiến hành giám định pháp y về tâm thần cho con bà là Nguyễn Văn Kh. Theo Kết luận giám định pháp y tâm thần theo yêu cầu số 1621/KLGĐYC ngày 10/9/2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Miền Trung đã kết luận: *“Nguyễn Văn Kh có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi”*.

Do đó bà đề nghị Tòa án tuyên bố con bà là Nguyễn Văn Kh, sinh ngày 07/8/1992; địa chỉ: Thôn L, xã A, tỉnh Gia Lai là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định bà là người giám hộ cho Nguyễn Văn Kh.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Khu vực 5 - Gia Lai tham gia phiên họp phát biểu ý kiến:

Về thủ tục tố tụng: Từ khi thụ lý đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự cũng như tại phiên họp Thẩm phán, Thư ký đã tiến hành đúng các quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự trong việc giải quyết đơn yêu cầu. Đồng thời người yêu cầu việc dân sự đã thực hiện các quyền và nghĩa vụ tố tụng của mình đúng theo quy định của pháp luật về tố tụng dân sự.

Về nội dung: Đề nghị Toà án nhân dân Khu vực 5 - Gia Lai chấp nhận yêu cầu của bà Hồ Thị L về việc tuyên bố ông Nguyễn Văn Kh, sinh ngày 07/8/1992 là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và đề nghị cử bà Hồ Thị L là người giám hộ cho ông Nguyễn Văn Kh theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân Khu vực 5 - Gia Lai, tỉnh Gia Lai nhận định:

[1] Về tố tụng: Bà Hồ Thị L yêu cầu tuyên bố ông Nguyễn Văn Kh là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi đây là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Ông Nguyễn Văn Kh có nơi cư trú tại: thôn L, xã A, tỉnh Gia Lai, căn cứ vào Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự yêu cầu trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân Khu vực 5 - Gia Lai.

[2] Về sự vắng mặt của đương sự: Xét đơn đề nghị Tòa án giải quyết vắng mặt của người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Hồ Thị L, căn cứ vào Điều 367 của Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án chấp nhận giải quyết vắng mặt bà L.

[3] Về nội dung:

[3.1] Xét đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Hồ Thị L: Từ khi sinh ra Kh bị yếu tay, chân bên trái, phát triển thể chất và tâm thần không bình thường. Khoa có biểu hiện chậm biết đi và chậm biết nói, học đến lớp 01 thì nghỉ. Kh không biết chữ, không biết mệnh giá tiền, không tính toán được, không làm được gì, hiện đang do gia đình chăm sóc. Ở nhà, Kh có thể giúp người thân một số công việc đơn giản nhưng phải giám sát; đêm ngủ ít, tự ăn uống, vệ sinh cá nhân được nhưng phải nhắc, biết đói no, nóng lạnh, đại tiểu tiện đúng chỗ. Kh hay quậy phá, chửi bới, có khi lấy dao đòi chém người đi đường, thỉnh thoảng bỏ nhà đi lang thang, gia đình phải tìm về. Từ trước đến nay, Kh chưa từng được khám hay điều trị gì về chuyên khoa tâm thần. Trong sinh hoạt Kh không sử dụng chất kích thích. Kh được Ủy ban nhân dân xã An Hoà cấp Giấy xác nhận khuyết tật, được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng theo quy định. Qua nhận xét của những người hàng xóm, của Trưởng thôn Long Hoà, xã An Hoà, tỉnh Gia Lai đều khẳng định ông Nguyễn Văn Kh là người có khó khăn về nhận thức, điều khiển hành vi.

Căn cứ vào Kết luận giám định pháp y tâm thần theo yêu cầu số 1621/KLGĐYC ngày 10/9/2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Miền Trung đã kết luận tại thời điểm hiện tại:

- Về y học: Chậm phát triển tâm thần mức độ trung bình có tật chứng tác phong đáng kể (F71.1).

- Về năng lực hành vi dân sự: Khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Như vậy, đối chiếu bản Kết luận giám định, lời khai của người yêu cầu và các tài liệu chứng cứ có tại hồ sơ giải quyết việc dân sự, yêu cầu của bà Hồ Thị L là có căn cứ, phù hợp với pháp luật nên được chấp nhận. Căn cứ Điều 23 của Bộ luật Dân sự và Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án nhân dân Khu vực 5 - Gia Lai chấp nhận đơn yêu cầu của bà Hồ Thị L, tuyên bố ông Nguyễn Văn Kh là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

[3.2] Về chỉ định người giám hộ: Tại buổi làm việc với Tòa án bà Hồ Thị L đề nghị Tòa án chỉ định bà Hồ Thị L là người trực tiếp giám hộ cho ông Nguyễn Văn Kh. Tòa án nhân dân Khu vực 5 - Gia Lai nhận thấy: bà Hồ Thị L là mẹ ruột của ông Nguyễn Văn Kh, cha của Kh là ông Nguyễn B đã chết năm 2017; từ trước tới nay Kh vẫn luôn được bà L nuôi dưỡng, chăm sóc nên căn cứ vào các Điều 46 của Bộ Luật Tố tụng dân sự Tòa án chỉ định bà Hồ Thị L là người giám hộ cho ông Nguyễn Văn Kh. Bà Hồ Thị L có quyền và nghĩa vụ của người giám hộ quy định tại các Điều 57, 58, 59 của Bộ luật dân sự.

[4] Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 5 - Gia Lai là có căn cứ và phù hợp với nhận định của Tòa.

[5] Về lệ phí: Bà Hồ Thị L là người cao tuổi nên được miễn lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 367, Điều 370, Điều 371 và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;

Căn cứ vào các Điều 23, Điều 46, Điều 47, Điều 48, Điều 49, Điều 54, Điều 57, Điều 58 và Điều 59 của Bộ luật dân sự năm 2015;

Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội khóa 14 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Hồ Thị L.

Tuyên bố ông Nguyễn Văn Kh, sinh ngày 07/8/1992; số Căn cước công dân/số định danh cá nhân: 052092000755; nơi thường trú: thôn L, xã A, tỉnh Gia Lai là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2. Chỉ định bà Hồ Thị L là người giám hộ cho ông Nguyễn Văn Kh. Bà Hồ Thị L có quyền và nghĩa vụ của người giám hộ quy định tại các Điều 57, 58, 59 của Bộ luật dân sự.

3. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Hồ Thị L được miễn lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Phòng Giám đốc, kiểm tra, thanh tra và thi hành án TAND tỉnh Gia Lai;
- VKSND tỉnh Gia Lai;
- VKSND khu vực 5 - Gia Lai;
- Phòng THADS khu vực 5 - Gia Lai;
- UBND xã An Hoà, tỉnh Gia Lai;
- Dương sự;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỢP

Lê Văn Huy